

PRZEDMOWA

Publikacja „Skup i ceny produktów rolnych w 2008 r.” zawiera zbiór informacji źródłowo-analitycznych charakteryzujących w ujęciu retrospektywnym poziom skupu i cen produktów rolnych.

Dział I zawiera dane z zakresu skupu produktów rolnych prowadzonego przez jednostki handlowe i przetwórcze. Informacje te prezentowane są w ujęciu ilościowym i wartościowym dla rolnictwa ogółem z wydzieleniem gospodarstw indywidualnych w układzie regionalnym i wojewódzkim.

Dział II ilustruje poziom i zmiany cen zbytu produktów rolnych, tj.:

- cen płaconych przez jednostki skupujące produkty rolne (ceny skupu),
- cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Dane o cenach produktów rolnych prezentowane są:

- dla kraju - w przekrojach rocznych i miesięcznych - za lata 2000, 2005, 2007, 2008;
- dla regionów i województw - tylko w przekrojach rocznych - za lata 2007 i 2008.

Publikacja została opracowana w Departamencie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej przez Iwonę Dziejowską i Ewę Machowinę pod kierunkiem naczelnika Wydziału Bilansów i Rachunków Ekonomicznych Rolnictwa Grażyny Makowskiej.

Dyrektor Departamentu
Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

Marek Osiński

Warszawa, maj 2009 r.

PREFACE

The publication “Procurement and prices of agricultural products in 2008” contains a set of source and analytical information describing retrospectively the level of procurement and prices of agricultural products.

Chapter I contains data regarding the scope of procurement of agricultural products carried out by commercial entities and entities engaged in processing. This information is presented in terms of quantity and value for agriculture in total and for private farms by region and voivodship.

Chapter II illustrates the level and changes in procurement prices of agricultural product, i.e.:

- prices paid by entities purchasing agricultural products (procurement prices),
- prices received by farmers at market-places.

Data on prices of agricultural products are presented:

- for the national level – monthly and yearly - for the years 2000, 2005,2007, 2008;
- for regions and voivodships for the years 2007 and 2008.

This publication was elaborated at the Agriculture and Food Economics Division by Iwona Dziejowska and Ewa Machowina under supervision of Grażyna Makowska – head of Balances and Economic Accounts in Agriculture Section.

Director of the Agriculture
and Food Economics Division

Marek Osiński

Warsaw, May 2009

SPIS TREŚCI

		Str.
	Tabl.	Str.
UWAGI METODYCZNE		7
 DZIAŁ I. SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH		
1. SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH NA TLE PRODUKCJI ROLNICZEJ		
Ważniejsze dane o skupie produktów rolnych	1	16
Udział skupu produktów rolnych w globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny bieżące)	2	17
Skup produktów rolnych w przeliczeniu na jednostki zbożowe	3	17
Skup produktów rolnych w przeliczeniu na jednostki zbożowe w dt na 1 ha użytków rolnych według województw w 2008 roku.....	4	18
 2. WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH		
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	5	18
Wartość skupu produktów rolnych według regionów i województw (ceny bieżące)	6	19
Wartość skupu produktów roślinnych według regionów i województw (ceny bieżące) ..	7	20
Wartość skupu produktów zwierzęcych według regionów i województw (ceny bieżące)	8	21
 3. SKUP PRODUKTÓW ROŚLINNYCH		
Skup produktów roślinnych w 2008 roku (ceny bieżące)	9	22
Skup ważniejszych produktów roślinnych	10	22
Skup ważniejszych produktów roślinnych w latach gospodarczych.....	11	23
Ilość i wartość skupu produktów roślinnych według dostawców w 2008 roku.....	12	24
Skup zbóż według regionów i województw w roku gospodarczym 2007/08.....	13	27
Skup zbóż według regionów i województw w 2008 roku	14	28
Skup ziemniaków według regionów i województw w 2008 roku.....	15	29
Skup oleistych oraz rzepaku i rzepiku według regionów i województw w 2008 roku.....	16	29
Skup ziemniaków i oleistych według regionów i województw w roku gospodarczym 2007/08.....	17	30
Skup warzyw i owoców według regionów i województw w 2008 roku	18	30
 4. SKUP PRODUKTÓW ZWIERZĘCYCH		
Skup produktów zwierzęcych w 2008 roku (ceny bieżące)	19	31

Skup wybranych produktów zwierzęcych	20	31
Ilość i wartość skupu produktów zwierzęcych według dostawców w 2008 roku.....	21	32
Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) według regionów i województw w 2008 roku.....	22	34
Skup bydła (bez cieląt) według regionów i województw w 2008 roku	23	35
Skup trzody chlewnej według regionów i województw w 2008 roku	24	35
Skup owiec i drobiu według regionów i województw w 2008 roku.....	25	36
Skup cieląt i koni według regionów i województw w 2008 roku.....	26	36
Skup mleka krowiego według regionów i województw w 2008 roku	27	37
Skup jaj kurzych konsumpcyjnych i wełny według regionów i województw w 2008 roku	28	37

DZIAŁ II. CENY

Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	1(29)	38
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według miesięcy	2(30)	40
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych według regionów i województw	3(31)	42
Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach	4(32)	44
Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach według miesięcy	5(33)	46
Przeciętne ceny ważniejszych produktów rolnych uzyskiwane przez rolników na targowiskach według regionów i województw.....	6(34)	48

MAPY

Wartość skupu produktów roślinnych ogółem na 1 ha użytków rolnych w zł	x	50
Wartość skupu produktów roślinnych w gospodarstwach indywidualnych na 1 ha użytków rolnych w zł.....	x	50
Wartość skupu produktów zwierzęcych ogółem na 1 ha użytków rolnych w zł	x	51
Wartość skupu produktów zwierzęcych w gospodarstwach indywidualnych na 1 ha użytków rolnych w zł.....	x	51

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

- Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło.
 Zero (0) - zjawisko istniało w wartościach mniejszych od 0,5.
 Kropka (.) - zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
 Znak x - wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
 „w tym” - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

tys. = tysiąc

mln = milion

zł	= złoty	szt	= sztuka
kg	= kilogram	dt	= decytona
t	= tona	ha	= hektar
l	= litr	hl	= hektolitr

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła

CONTENTS

	Page
METHODOLOGICAL NOTES	12
	Table Page
CHAPTER I. PROCUREMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTS	
1. PROCUREMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTS ON THE BACKGROUND OF AGRICULTURAL PRODUCTION	
Major data by procurement of agricultural products.....	1 16
Share of agricultural products procurement in gross, final and market agricultural production (current prices).....	2 17
Procurement of agricultural products in terms of cereal units.....	3 17
Procurement of agricultural products in terms of cereal units per 1 ha of agricultural land by voivodships in 2008.....	4 18
2. PROCUREMENT VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS	
Procurement value of agricultural products (current prices).....	5 18
Procurement value of agricultural products by regions and voivodships (current prices)	6 19
Procurement value of crop products by regions and voivodships (current prices).....	7 20
Procurement value of animal products by regions and voivodships (current prices).....	8 21
3. PROCUREMENT OF CROP PRODUCTS	
Procurement of crop products in 2008 (current prices).....	9 22
Procurement of major crop products.....	10 22
Procurement of major crop products in farming years.....	11 23
Quantity and value of crop products procurement by suppliers in 2008.....	12 24
Procurement of cereals by regions and voivodships in farming year 2007/08.....	13 27
Procurement of cereals by regions and voivodships in 2008.....	14 28
Procurement of potatoes by regions and voivodships in 2008.....	15 29
Procurement of oil-bearing and rape and agrimony by regions and voivodships in 2008	16 29
Procurement of potatoes and oil-bearing by regions and voivodships in farming year 2007/08.....	17 30
...	
Procurement of vegetables and fruit by regions and voivodships in	18 30

2008.....

4. PROCUREMENT OF ANIMAL PRODUCTS

Procurement of animal products in 2008 (current prices).....	19	31
Procurement of major animal products.....	20	31
Quantity and value of animal products procurement by suppliers in 2008.....	21	32
Procurement of animals for slaughter in terms of meat (including fats) by regions and voivodships in 2008.....	22	34
Procurement of cattle (excluding calves) by regions and voivodships in 2008.....	23	35
Procurement of pigs by regions and voivodships in 2008.....	24	35
Procurement of sheep and poultry by regions and voivodships in 2008.....	25	36
Procurement of calves and horses by regions and voivodships in 2008.....	26	36
Procurement of cows' milk by regions and voivodships in 2008.....	27	37
Procurement of consumer hen eggs and sheep's wool by regions and voivodships in 2008.....	28	37

CHAPTER II. PRICES

Average procurement prices of major agricultural products.....	1(29)	38
Average procurement prices of major agricultural products by months.....	2(30)	40
Average procurement prices of major agricultural products by regions and voivodships.....	3(31)	42
Average procurement prices of major agricultural products received by farmers on market places.....	4(32)	44
Average procurement prices of major agricultural products received by farmers on market places by months.....	5(33)	46
Average procurement prices of major agricultural products received by farmers on market places by regions and voivodships	6(34)	48

MAPS

Procurement value of crop products per 1 ha of agricultural land in zl.....	X	50
Procurement value of crop products in private farms per 1 ha of agricultural land in zl...	X	50
Procurement value of animal products per 1 ha of agricultural land in zl.....	X	51
Procurement value of animal products in private farms per 1 ha of agricultural land in zl	X	51

SYMBOLS

(-) – magnitude zero.

(0) – magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.

(.) – data not available or not reliable.

(x) – not applicable.

"Of which" – indicates that not all elements of the sum are given.

MAJOR ABBREVIATIONS

thous. = thousand	mln = million
zł = zloty	pcs = piece
kg = kilogram	dt = deciton
t = tonne	ha = hectare
l = litre	hl = hectolitre

When publishing CSO data – please indicate the source

UWAGI METODYCZNE

Dane zawarte w niniejszej publikacji opracowano na podstawie:

- miesięcznych meldunków i półrocznych sprawozdań o skupie produktów rolnych,
- miesięcznych ankiet o poziomach cen produktów rolnych uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Zarówno miesięcznym jak i półrocznym badaniem skupu produktów rolnych objęte są osoby prawne i jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej (w tym spółki cywilne i jawne), natomiast osoby fizyczne sporządzają tylko sprawozdanie półroczne w przypadku, gdy wartość skupionych przez nie produktów rolnych w okresie półrocza przekracza 10 tys. zł.

Informacje o skupie produktów rolnych dotyczą ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Dane o skupie dla rolnictwa ogółem dotyczą skupu z gospodarstw rolnych własności prywatnej krajowej, własności zagranicznej oraz własności mieszanej z przewagą kapitału sektora prywatnego, własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własności komunalnej oraz własności mieszanej z przewagą kapitału podmiotów sektora publicznego.

Ponadto w publikacji zaprezentowano gospodarstwa indywidualne, tj, gospodarstwa rolne o powierzchni użytków rolnych od 0,1 ha, będące własnością lub

znajdujące się w użytkowaniu osoby fizycznej lub grupy osób oraz gospodarstwa właścicieli zwierząt gospodarskich.

Do przeliczeń skupu produktów rolnych: na 1 ha powierzchni użytków rolnych, powierzchni zasianej, zasadzonej, na 1 sztukę bydła przyjęto powierzchnię i pogłowie zwierząt gospodarskich według stanu w czerwcu danego roku, dla trzody chlewnej w latach 2000 i 2005 według stanu w końcu lipca. Do przeliczeń na jednostkę powierzchni w przekroju wojewódzkim przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa.

Do wyliczeń poszczególnych wskaźników natężeń przyjęto powierzchnie użytków rolnych bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Skup produktów rolnych w przeliczeniu na jednostki zbożowe uwzględnia pełny zakres skupowanych produktów rolnych, przez zastosowanie dla produktów niewymiernych w jednostkach zbożowych odpowiednich współczynników wyliczonych na podstawie przeciętnej wartości skupu jednostki zbożowej głównych produktów rolnych, posiadających normatywne współczynniki przeliczeniowe na jednostki zbożowe.

Za jednostkę zbożową przyjmuje się przeciętną wartość energetyczną i białkową 100 kg zbóż.

Do przeliczeń skupu produktów rolnych na jednostki zbożowe zastosowano następujące współczynniki (za 100 kg masy towarowej):

zboża	-	1	łubin paszowy (ziarno)	-	1,2
strączkowe jadalne		1,2	nasiona roślin motylkowych		
ziemniaki	-	0,25	gruboziarnistych - strączkowych	-	1,2
buraki cukrowe	-	0,25	koniczyna (nasiona)	-	5
rzepak i rzepik	-	2	seradela (nasiona)	-	2
mak	-	2,5	nasiona roślin okopowych	-	3
gorczyca	-	1,5	warzywa	-	0,2
pozostałe oleiste	-	2	owoce	-	0,35

słoma lniana	-	1	pieczarki	-	0,2
włókno lnu	-	12	bydło (w wadze żywej)	-	6
nasiona lnu	-	2,5	cielęta (w wadze żywej)	-	6
słoma konopna	-	0,5	trzoda chlewna (w wadze żywej)	-	5
włókno konopi	-	6	owce (w wadze żywej)	-	6
nasiona konopi	-	1,4	konie (w wadze żywej)	-	7
tytoń	-	2	drób (w wadze żywej)	-	4,5
chmiel	-	6	mleko, za 100 l	-	0,9
cykoria (korzenie)	-	0,25	jaja kurze konsumpcyjne za 100 szt	0,25	
zioła	-	4	jaja wylęgowe, za 100 szt	-	0,25
okopowe pastewne	0,12		wełna owcza	-	40
siano łąkowe	-	0,4	miód	-	10
słoma zbóż	-	0,1	wosk	-	40
wiklina	-	4	pierze	-	30
bobik paszowy (ziarno)	1,2		króliki	-	8
			drób hodowlany, za 100 szt	-	0,4

Dane dotyczące **zbóż podstawowych** obejmują pszenicę, żyto, jęczmień, owies łącznie z mieszankami zbożowymi oraz pszenżyto.

Dane o **skupie ziemniaków** obejmują, poza dostawami do punktów skupu, również dostawy do gorzelni, płatkarni i suszarni.

Dane o **skupie owoców** obejmują owoce z drzew owocowych i plantacji jagodowych (bez owoców leśnych).

Skup **żywca rzeźnego** (bydła, cieląt, trzody chlewnej, owiec, koni i drobiu) obejmuje tylko zwierzęta rzeźne łącznie z żywcem skupowanym na eksport. Skup ten nie obejmuje zwierząt hodowlanych.

Skup trzody chlewnej nie obejmuje prosiąt i warchlaków.

Skupioną ilość żywca rzeźnego podaje się w „wadze żywej” lub w „wadze poubojowej ciepłej” (wbc), tj. w przeliczeniu - według wskaźników wydajności rzeźnej dla każdego gatunku - na mięso, łącznie z tłuszczami.

Skup żywca rzeźnego w wadze żywej przeliczono na mięso (łącznie z tłuszczami) według następujących wskaźników:

żywiec wołowy : krajowy	- 52,30%	żywiec barani: krajowy	- 43,00%
	eksportowy - 57,00%		eksportowy - 50,00%
żywiec cielęcy: krajowy	- 60,00%	żywiec koński: krajowy	- 57,00%
	eksportowy - 62,00%		eksportowy - 56,00%
żywiec wieprzowy ogółem	- 78,00%	żywiec drobiowy ogółem	- 70,00%

Dane o **skupie mleka, jaj i wełny** - jeśli nie zaznaczono inaczej - obejmują: mleko krowie, jaja kurze konsumpcyjne i wełnę owczą nie praną.

Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 VII danego roku kalendarzowego do 30 VI następnego roku (np. rok gospodarczy 2007/08 dotyczy okresu od 1 VII 2007 r. do 30 VI 2008 r.).

Dane o skupie produktów rolnych **według województw** podano zgodnie z siedzibą dostawców (producentów rolnych).

W dziale „**Ceny**” zawarto dane dotyczące cen skupu produktów rolnych i cen uzyskiwanych przez rolników na targowiskach.

Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych lub miesięcznych cen (wyliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych za produkty rolne przez jednostki skupujące (handlowe, przemysłowe, rolne) producentom rolnym.

Źródłem informacji o **cenach** produktów rolnych **uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** od 1 stycznia 2005 r. są notowania cen wybranych produktów prowadzone przez sieć stałych ankieterów GUS na 450 targowiskach

rolnych na terenie całego kraju (do 31 grudnia 2004 r. informacje o cenach na targowiskach uzyskiwane były od korespondentów rolnych). Informacje te dotyczą cen uzyskiwanych przy sprzedaży produktów wytworzonych we własnym gospodarstwie rolnym - w transakcjach między rolnikami oraz między rolnikami i ludnością nierolniczą. Przeciętne ceny miesięczne dla kraju obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali kraju, a przeciętne ceny miesięczne dla województwa jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali województwa, natomiast przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

METHODOLOGICAL NOTES

The data included in this publication were elaborated on the basis of:

- monthly and semi-annual reports regarding procurement of agricultural products,
- monthly questionnaire on price levels of agricultural products received by farmers on market-places.

The monthly as well as semi-annual survey of procurement of agricultural products covers legal persons and organizational entities without legal personality (including civil law partnerships and unlimited partnerships), while natural persons complete only a semi-annual report in the case when the value of agricultural products purchased by them within a half-year exceeds 10 000 zł.

Information on the procurement of agricultural products relates to the quantity and value of agricultural products (crop products and animal products) purchased by economic entities directly from the producers.

Data on procurement from agricultural producers for agriculture in total include private domestic ownership, foreign ownership and mixed ownership with a predominance of private sector capital, state ownership (of the State Treasury and state legal persons), municipal ownership and mixed ownership with a predominance of public sector entities' capital.

Moreover, in publication are presented private farms, i.e. farms with area of at least 0,1 ha of agricultural land, owned or used by a natural person or a group of persons, as well as farms of owners of livestock.

Area and farm animal stocks – as of June – were taken for calculation of agricultural products procurement: per 1 ha of agricultural land, 1 ha of sowing area, per 1 piece of cattle, and per 1 piece of pigs – in 2000 and 2005 in the end of July. Agricultural land computed by settlement of farm user was used for calculation for one unit of area in voivodship.

The intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land areas excluding non-farm land.

Procurement of agricultural products in terms of cereal units includes full scope of purchased agricultural products by usage of immeasurable in cereal units of appropriate indicators computed on basis of average procurement value of a cereal unit of main agricultural products possessing normative indicators per cereal units.

It is assumed that a cereal unit is an average energy and protein equivalent of 100 kg of cereals. The following coefficients (per 100 kg of commodity mass) were applied in calculation of the procurement of agricultural products per cereal units:

cereals	1	feed lupine (seeds)	1,2
consumer pulses	1,2	seeds of legumes	
potatoes	0,25	coarse grain – pulses	1,2
sugar beets	0,25	clover (seeds)	5
rape and agrimony	2	serradella (seeds)	5
poppy seeds	2,5	seeds of root plants	3
white mustard	1,5	vegetables	0,2
other oil-bearing	2	fruits	0,35
flax straw	1	common mushrooms	0,2
flax fibre	12	cattle (in live weight)	6
flax seeds	2,5	calves (in live weight)	6
hemp straw	0,5	pigs (in live weight)	5
hemp fibre	6	sheep (in live weight)	6
hemp seeds	1,4	horses (in live weight)	7
tobacco	2	poultry (in live weight)	4,5
hop	6	milk, per 100 l	0,9
chicory (roots)	0,25	consumer hen eggs,per 100 pieces	0,25
herbs	4	hatching eggs, per 100 pieces	0,25
feed root plants	0,12	sheep's wool	40
meadow hay	0,4	honey	10
straw from cereals	0,1	wax	40
osier	4	feathers	30

horse beans (seeds)	1,2	rabbits	8
		breeding poultry, per 100 pieces	0,4

Data on **basic cereals** include wheat, rye, barley, oats, as well as cereal mixed and triticale.

Data on **procurement of potatoes** include, apart from delivery to procurement centres, also delivery to alcohol distillery, companies producing potato flakes and drying houses.

Data on **procurement of fruit** include fruit from fruit-bearing trees and from fruit plantations (without fruits of the forest).

Procurement of **animals for slaughter** (cattle, calves, pigs, sheep, horses and poultry) concern only animals for slaughter, including animals for slaughter purchased for exports purposes. This procurement does not include animals for breeding.

The procurement of pigs does not include piglets and young pigs.

The purchased number of animals for slaughter is given in "live weight" or in "post-slaughter warm weight" (wbc), i.e. in terms of meat including fats, according to conversion ratios that determine the post-slaughter efficiency of each animal kind.

The procurement of animals for slaughter in live weight was calculated per meat (including fats) according to the following factors:

Cattle for slaughter: domestic	52,30%	rams for slaughter: domestic	43,00%
for exports	57,00%	for exports	50,00%
calves for slaughter: domestic	60,00%	horses for slaughter: domestic	57,00%
for exports	62,00%	for exports	56,00%
pigs for slaughter in total	78,00%	poultry for slaughter in total	70,00%

Data on procurement of **milk, eggs and wool** – unless otherwise stated – include: cows' milk, hen eggs and sheep's greasy wool.

Farming years relate to the period from 1 VII of a given calendar year till 30 June of the next year (for example the farming year 2007/08 concerns the period from 1 July 2007 till 30 June 2008).

Data on the procurement of agricultural products **by voivodship** are given according to the settlement of suppliers (agricultural producers).

In chapter “**Prices**” data are given on procurement prices of agricultural products and prices received by farmers on market-places.

Data on **procurement prices** concern the average annual or monthly prices (calculated as a quotient of value and quantity of particular products), paid for agricultural products by purchasing entities (commercial, industrial or agricultural ones) to agricultural producers.

Price quotations of agricultural products provided by a network of the CSO interviewers on 450 agricultural market-places on the territory of entire Poland constitute the source of information on prices **of agricultural products received by farmers on market-places** from 1 January 2005 (until 31 December 2004 information on prices on market-places was collected from agricultural correspondents). This information concerns prices received for the sale of products produced in own private farms – in transactions between farmers and between farmers and non-agricultural population. The average monthly prices for the country were calculated as arithmetical mean of all recordings at the national level, and the average monthly prices for the voivodship were calculated as arithmetical mean of all recordings at the voivodship level, while the average annual prices were calculated as arithmetical mean from monthly prices.